

Datum: 2026-02-06
Handläggare: Kristina Zanhär
Diarienumr.: 2025.313 KS

Kommunstyrelsen

Svar på motion gällande HBTQI-arbete i Alingsås kommun - Heidi Hankanen Ängberg (C)

Ärendebeskrivning

Heidi Hankanen Ängberg (C) har till kommunfullmäktige den 11 juni 2025 lämnat in en motion om HBTQI-arbete i Alingsås kommun.

Motionären föreslår följande:

- Kommunen tar fram en HBTQI-policy eller strategi som tydligt beskriver kommunens mål, riktlinjer och prioriteringar inom området.
- Kommunen inför en handlingsplan med konkreta åtgärder för att säkerställa HBTQI-kompetens inom kommunens verksamheter, exempelvis skola, äldreomsorg, socialtjänst och fritid.
- Kommunen erbjuder utbildning i HBTQI-frågor till politiker, medarbetare och chefer inom kommunen.
- Kommunen undersöker möjligheten att HBTQI-certifiera kommunala verksamheter i samarbete med exempelvis RFSL.

Kommunfullmäktige beslutade den 11 juni 2025, § 147 att lämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Rådet för mänskliga rättigheter har vid sitt sammanträde den 12 november 2025 diskuterat motionen. Rådet anser att arbetet för HBTQI-personers rättigheter ska vara en självklar del av kommunens värdegrundsarbete. Verksamheter som arbetar nära människor behöver särskilt god kunskap om grupper som omfattas av diskrimineringslagens grunder. Rådet betonar att frågor om HBTQI-personers rättigheter bör integreras i befintliga styrdokument snarare än införas som ett separat policydokument. De menar också att beslut om certifiering bör tas av varje nämnd utifrån verksamhetens behov och resurser och lokala ideella krafter och organisationer samt kompetens som redan finns inom kommunens verksamheter bör nyttjas i större utsträckning för att utveckla och stärka arbetet kring hbtqi-frågor.

Förvaltningens yttrande

Det finns flera lagar som ställer krav på likabehandling och tryggt bemötande. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering på grund av könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning, medan socialtjänstlagen, skollagen och arbetsmiljölagen tydliggör kommunens ansvar att skapa inkluderande miljöer och aktivt motverka kränkande behandling. Kommunen har ett ansvar att skapa en miljö där alla kan vara sig själva utan rädsla för trakasserier eller exkludering.

Kommunledningskontoret har inhämtat förvaltningsyttranden ifrån socialförvaltningen, kultur- och utbildningsförvaltningen, barn- och ungdomsförvaltningen samt vård- och omsorgsförvaltningen. Kultur- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen beskriver att flera verksamheter redan arbetar aktivt för att skapa trygga och inkluderande miljöer. Barn- och ungdomsförvaltningen bedömer att befintlig nationell styrning genom lagstiftning

och läroplaner ger ett tillräckligt ramverk för arbetet med HBTQI-frågor. Det är viktigt att komma ihåg att HBTQI-personer inte är en homogen grupp.

Alla människor är unika individer med olika behov och livssituationer, oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. HBTQI-personer har dock en del gemensamt, bland annat en utsatthet som inte återfinns hos heterosexuella i samma utsträckning och av samma karaktär. Olika rapporter visar att unga HBTQI-personer har sämre såväl fysisk som psykisk hälsa än heterosicpersoner, där skillnaden är störst avseende psykisk ohälsa. I kommunens Verksamhetsplan och budget för lokalt folkhälsoarbete och social hållbarhet 2024, är psykisk ohälsa och insatser som främjar fysisk aktivitet två centrala delmål. Rapporter visar även att HBTQI-personer i högre grad utsätts för våld, hot, diskriminering och omvändelseförsök, särskilt i hederskontexter. Dessa aspekter lyfts i Program om våldsförebyggande arbete 2025–2027.

Kommunledningskontoret avser att integrera HBTQI-perspektivet inom det nya styrdokumentet för hållbar utveckling som förvaltningen tidigare har fått i uppdrag att ta fram, enligt kommunstyrelsens beslut den 4 april 2025, § 58. Kommunledningskontoret bedömer att en separat HBTQI-policy inte är det mest effektiva sättet att stärka arbetet, utan att HBTQI+ ska vara ett perspektiv i kommunens styrdokument och en självklar del av värdegrundsarbetet i alla kommunens verksamheter. Särskilt i de verksamheter som arbetar nära människor varje dag behöver personalen ha god kunskap om och ett respektfullt bemötande av alla grupper som omfattas av diskrimineringsgrunderna. Detta bör ligga till grund för både utbildningar och det dagliga arbetet.

Motionären skriver att kommunen ska införa en handlingsplan med konkreta åtgärder för att säkerställa HBTQI-kompetens inom kommunens verksamheter, exempelvis skola, äldreomsorg, socialtjänst och fritid och att kommunen ska erbjuda utbildning i HBTQI-frågor till politiker, medarbetare och chefer inom kommunen.

Kommunledningskontoret bedömer att varje nämnd eller verksamhet behöver ta fram egna handlingsplaner och utvecklings- och utbildningsinsatser utifrån sitt ansvarsområde och den lagstiftning som styr verksamheten. Alla verksamheter har olika behov och stöd. Exempelvis kan vård- och omsorgsnämnden utgå från Socialstyrelsens kunskapsstöd, statsbidrag såsom äldreomsorgslyftet, vilket innebär andra arbetssätt än för till exempel kommunledningskontoret.

Motionären skriver att kommunen bör undersöka möjligheten att HBTQI-certifiera kommunala verksamheter i samarbete med exempelvis RFSL. Både RFSL och Samkrafter erbjuder olika former av HBTQI-certifiering beroende på verksamhet och behov. Upplägg och kostnader varierar mellan 70 000 till 150 000 kr för själva certifieringen och då rör det sig om upp till 30 personer utöver kostnad för personal och lokaler. Certifikat är giltiga i tre år och därefter behövs omcertifiering som kostar mellan 12 000 till 20 000 kr.

Kommunledningskontorets bedömning är att en samordnad satsning med certifiering av samtliga verksamheter inom kommunen inte är aktuellt. Verksamheter kan välja att HBTQI-certifiera sig som en del av sitt utvecklings- och kompetensarbete. Varje nämnd eller verksamhet avgör själva om det behövs. Socialstyrelsen har under tidigare år, senast under 2025, utlyst statsbidrag för att främja HBTQI-personers situation där vissa kommuner beviljas statsbidrag för att certifiera sina kommunala verksamheter.

I strategiska frågor där ett HBTQI-perspektiv efterfrågas kan Rådet för mänskliga rättigheter tillfrågas. Rådet medverkar också på Prideveckan som anordnas i Alingsås varje år av Svenska kyrkan.

Arbetet med HBTQI-frågor bör integreras i befintliga styrdokument och verksamheter. Sammantaget bedömer kommunledningskontoret att motionens att-satser därmed kan anses vara besvarade.

Ekonomisk bedömning

Förslaget att anse motionen besvarad eller att avslå den innebär inga ekonomiska konsekvenser. Att bifalla motionen innebär kostnader i form av certifieringsavgifter och administrativ tid.

Förslag till beslut**Förslag till beslut i kommunstyrelsen**

Kommunledningskontorets yttrande antas som kommunstyrelsens eget.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Motionen anses besvarad.

Beslutet ska skickas till

Socialnämnden, kultur- och utbildningsnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden

Cecilia Knutsson
Kanslichef och kommunjurist

Kristina Zanhar
Demokratistrateg